

Cái mặt nạ của Thần Rhê

- Tam Tang -

Note: Chuyện này được viết theo lời kể của một người quen ở Massachusetts (trước kia sống tại Ban Mê Thuột, VN.) Và cũng được gợi hứng từ phim "MASK" của Mỹ !

Tôi xin mạn phép ghi chú mấy từ địa phương mà có lẽ các bạn sống ở thành thị hay vùng đồng bằng ít quen thuộc!

Bao cát: Bao dùng để đựng cát. Dùng để đắp bờ chống lụt ở Mỹ! Các người lính cũng dùng các bao này để làm các công sự phòng thủ (bunkers)

Lán: Căn nhà rất dài lợp tranh, dùng làm chỗ ở tập thể cho các công nhân hay thanh niên đi công trường (Mỹ gọi là barrack.)

Nhà Giàng: Nhà sàn dài trong buôn Thượng được dành để các dụng cụ và đồ trang sức và vật thờ cúng. Người Thượng hàng năm tổ chức các cuộc nhảy múa cúng Giàng (Trời, Thần) trong căn nhà này !

Cúng Giàng: Cúng Trời và các Vị Thần Thánh của buôn . Trong các cuộc cúng Giàng, các thanh niên thiếu nữ vẽ mặt mày, hay đeo các mặt nạ để nhảy múa để triệu hồn các vị Thần về chứng giám buổi lễ !

Chúa làng: Trưởng làng, thường là cha truyền con nối và có uy quyền nhất trong Buôn (như Tù Trưởng của các bộ lạc Da Đỏ bên Mỹ)

Rượu cần : Rượu được làm bằng cách lấy một loại lá cỏ cho vào hủ đất (khá to và cao) rồi cho một vài chất mà người Thượng dùng để lên men rượu! Rượu này chua chua chứ không giống như rượu đế của người Kinh ta! Khi uống rượu này, người dân tộc dùng các ống dài (long straws) bỏ vào hủ để hút uống vì thế được gọi là rượu cần !

Vào mùa hè năm 78, anh tôi cũng như các thanh niên cùng lứa tuổi phải đi "Thanh Niên Xung Phong" cho nhà nước 3 năm. Chỗ anh tôi làm công trình thủy lợi gần một Buôn Thượng. Buôn này thuộc huyện Lạc Thiện, huyện này cách TP/BMT khoảng gần 50 cây số về hướng Tây Nam. Thỉnh thoảng anh về thăm nhà vài bữa rồi lại đi . Một lần kia, anh tôi mang về khoe mọi người trong gia đình một cái mặt nạ bằng gỗ đen sì sì, trông rất gớm ghiếc và dữ tợn! Trong nhà chẳng có ai tỏ ra thích nó cả, chỉ riêng anh ấy là có vẻ hãnh diện vì nó lắm! Anh tôi để nó trong ngăn kính của tủ buffet như để khoe với các khách lạ đến nhà chơi về cái mặt nạ kỳ bí của mình! Chúng tôi thấy nó quá xấu xí nên không ai muốn rờ mó gì đến nó hết! Còn anh tôi thì một năm chỉ về nhà chơi vài lần ! Cái mặt nạ nằm chình ịch trong đó không ai màng chú ý đến!

Chừng gần một năm sau đó, một người bà con xa ở quê lên phố ghé nhà tôi chơi, thấy cái mặt nạ trong tủ bèn tới lấy ra ngắm nghía và hỏi mẹ tôi về nó . Mẹ tôi nói là do anh tôi lấy ở một Buôn Thượng về! Ông ta ở chơi đến chiều rồi ra chợ đón xe về! Hôm sau có người ra báo cho gia đình tôi là ông ấy bị lật xe chết chiều hôm qua ! Gia đình tôi xuống chia buồn và dự lễ an táng! Ai cũng nghĩ đó là tai nạn xui xẻo thôi! Chừng hai tuần sau đó, một anh công an khu vực ghé vào nhà tôi chơi ! Anh ta nói là sắp về thăm quê ngoài Bắc, và nói mạnh mẽ để xin ít tiền làm lộ phí! (Chả là mẹ tôi buôn bán ngoài chợ nên có đồng ra đồng vào nên công an khu vực thường tới xin xỏ, và vì muốn yên thân mẹ tôi cũng như các người buôn bán khác thường phải biếu xén cho khỏi bị phiền hà!) Khi sắp ra về, anh ta thấy cái mặt nạ trong tủ bèn cầm xem và xin nó mang về Bắc làm kỷ niệm ! Mẹ tôi từ chối và nói đó là của anh tôi, mẹ tôi không có quyền lấy cho ai cả ! Anh ta kiêu từ ra về ! Hôm sau, mọi người trong phường nghe tin anh ta bị đạn nổ chết trong lúc lau súng ở trong phòng anh ta ! Trong nhà tôi cũng chẳng ai để ý đến sự trùng hợp đó cả _ Hai người đến chơi nhà tôi khi về thì bị chết _ Mọi người đều cho đó là tai nạn rủi ro !

Nhưng trong tháng đó, tự dung tiền điện nhà tôi lên đến gần cả 400 đồng! Lúc đó điện nước đều bị hạn chế, xài nhiều là bị phạt, và còn có thể bị cúp nữa ! Gia đình tôi chỉ giám xài theo mức hạn chế của nhà nước mà thôi, thế sao tiền điện lại cao như vậy kia! Không ai biết cả ! Trong nhà có một bàn ủi điện, một cái bếp điện hai lò tư trước 75 còn lại, nhưng bố mẹ tôi đâu cho ai dùng các thứ xa xỉ này! Tôi lấy làm thắc mắc về việc này lắm ! Một đêm kia, khi tôi xuống bếp để lấy ly uống nước. Tôi xanh mặt vì thấy hai cái lò trên cái bếp điện cháy đỏ rực! Tôi chạy lại định vặn công tắc để tắt nó đi! Nhưng cái nắm vặn vẫn ở vị thế OFF! Tôi không biết làm sao kỳ lạ vậy nữa! Tôi bèn cúi xuống gầm bếp nắm sợi giây điện kéo cái phích ra khỏi ổ cắm, rồi chạy lên nói với bố tôi về việc này, và đoán chắc tiền điện lên là do cái bếp điện mà ra! Bố tôi đoán là cái bếp điện bị chạm hay hư nên có tắt mà vẫn bị chạm hồng lên ! Mẹ tôi lên tiếng! Nếu nó chạm thì cũng chỉ mới hôm nay thôi chứ lâu thì mẹ tôi đã thấy khi nấu nướng rồi ! Cái bếp đó chỉ để làm kiềng chứ có ai dám nấu nướng bằng nó đâu! Tiền điện quá cao giống như ngày nào cũng nấu bằng bếp điện vậy ! Bố tôi liền xuống bưng cái bếp điện đem cất vào nhà kho !

Hôm sau, bố tôi dẫn cái xe Honda ra để đi xuống rẫy, ông đạp hoài mà chẳng làm sao cho nó nổ máy được ! Bố tôi xem lại xăng nhớt, mọi thứ đều còn đầy ! Ông tháo lau bugi, đạp thử để xem lửa! Lửa bắn rất mạnh! Nhưng khi ráp bugi vào rồi đạp cũng chẳng làm nổ nổi cái xe! Bố tôi dắt xe ra tiệm đầu phố để nhờ anh thợ sửa xe xem hộ ! Anh thợ máy xem xét mọi thứ và nói là không có gì hư cả ! Là ngay cả anh ta cũng chẳng làm sao đạp nổ máy được ! Bố tôi đành chịu thua, dẫn xe về và phải ở nhà hôm đó ! Đến tối bố tôi bỗng bị sốt nặng! Mẹ tôi đi mua thuốc cảm sốt của mấy bà bán chợ đen về cho bố tôi uống, nhưng bệnh mỗi ngày một nặng thêm! Mấy hôm trước bố tôi vẫn còn khoẻ như voi mà bây giờ ông nằm liệt giường như là người ốm nặng cả năm rồi! Mẹ con tôi lo lắng lắm, cứ sợ bố tôi chết thì không biết xoay sở ra sao trong cái thời buổi khó khăn này !!

Cả nhà đang lo lắng thì anh tôi lại về, vẻ lo lắng hiện trên nét mặt! Mới vào đến nhà, anh tôi hỏi mọi người trong nhà đều bình yên cả chứ! Và khi nghe mẹ nói bố tôi bị đau nặng đột ngột mấy hôm nay, anh ấy nhào ngay về phía tủ trà buffet, mở lấy cái mặt nạ bỏ vào cái ba lô anh đang xách trên tay! Xin mẹ 200 đồng (lúc này 200 đồng rất lớn) nói là có việc khẩn cấp phải dùng nó, xong anh ấy phóng ra cửa đi một mạch chẳng ai kịp hỏi lấy thêm một lời nào cả ! Sáng hôm sau bố tôi ngồi dậy, tỉnh táo như chẳng có một tí gì là bệnh hoạn hết ! Cả nhà đều ngạc nhiên ! Mẹ tôi hỏi bố cảm thấy trong người thế nào! Ông nói là rất khoẻ khoẻ chẳng cảm thấy mệt mỏi hay bệnh hoạn gì cả !

Chiều hôm đó anh tôi lại trở về nhà , mặt lộ vẻ hân hoan vui vẻ chứ không hốt hoảng như hôm qua! Tối đó sau khi tắm rửa, ăn uống xong, cả nhà tôi quây quần trong phòng khách và anh tôi bắt đầu kể chuyện:

"Vào một ngày Chủ Nhật khoảng 10 tháng trước đây, tụi con được nghỉ nên rủ nhau vào Buôn Thượng chơi . Uống rượu cần và hút thuốc vắn với mấy người dân tộc ở trong buôn! Tối về, một thằng bạn con móc ra từ bao cát một cái mặt nạ bằng gỗ khoe với mọi người trong lán. Tụi con hỏi nó lấy được ở đâu. Nó nói là nó đã lên vào "Nhà Giàng" của Buôn, và chôm cái mặt nạ này! Nó khoe là có rất nhiều mặt nạ khác nhau ở đó, nhưng thấy cái này có vẻ kỳ lạ nên lấy về chơi! Nó để cái mặt nạ này ở đầu giường của nó ! Bằng đi cả tháng chẳng còn ai để ý đến cái mặt nạ đen thui đó nữa! Hôm con về phép nó nhờ con tới nhà nó để xin mẹ nó ít đồ tiếp tế, và để trả công trước, nó cho con cái mặt nạ đó, và lần đó con mang về để chưng trong tủ buffet!

Đầu tháng rồi, thằng bạn cho con cái mặt nạ đang đứng trên bờ nương thủy lợi thì bị trượt chân té đập đầu vào cục đá to ở đáy nương chết liền tại chỗ . Mấy thằng thanh niên Thượng trong toán con nói là nó bị Thần Rhê vật chết ! Bọn con không tin, nhưng bọn dân tộc này nói với giọng rất là nghiêm trọng lắm làm tụi con cũng không dám giỡn thêm! Tối đó về tới lán, tụi con hỏi ai là Thần Rhê vậy, tụi nó mới kể lại là tuần trước đây trong Buôn có cúng Giàng và họ khám phá ra là bị mất cái mặt nạ của Thần Rhê (Đó là tên của Thần Núi Lửa) Trong buổi cúng đó, họ cầu thần hãy giết bọn trộm vật đại diện cho Thần! Và người đầu tiên bị Thần giết là thằng đã lên vào ăn cắp cái mặt nạ trong Nhà Giàng! Tụi con hỏi thế thì có thể làm gì để Thần tha cho không, bọn nó nói phải mang cái mặt nạ về giao trả cho Chúa Làng và xin dân làng làm lễ cầu Thần tha tội thì mới xong! Con lo lắm vì cái mặt nạ nằm trong nhà mình! Con muốn về để mang nó trả lại cho Buôn, nhưng bố mẹ biết đó đâu phải con muốn về lúc nào là về được đâu! Con đành phải đợi cơ hội mới xin phép về được! Hôm qua con về đến và biết bố bị bệnh nặng đột ngột là con biết không xong rồi! Con mang cái mặt nạ vào Buôn đưa cho Chúa Làng và nhờ thằng bạn người Thượng giải thích cho ông ta biết là do đâu con có được nó, rồi đưa cho ông ấy 200 đồng xin ông và dân làng làm lễ cúng Thần cho con! Ngay chiều tối ấy họ làm lễ cúng có con ngồi xem tận mắt ! Trông họ la múa, trông chiêng con cũng thấy rộn người! Đến khi tan buổi lễ con mới về sau khi đã được Chúa Làng trấn an là mọi chuyện sẽ êm xuôi, đừng sợ gì nữa cả vì Thần đã hứa tha rồi! Hôm nay về nhà thấy bố tự nhiên hết bệnh, có lẽ ông Chúa Làng nói đúng! Và nhất là sau khi biết các việc xảy ra trong vòng một tháng nay, cái chết của thằng bạn, của bác Bảy, của anh công an khu vực, và các sự lạ xảy ra trong nhà mình, con nghĩ rằng đúng là cái mặt nạ đó đã mang lại các điều xui xẻo cho người nào cầm nó ! Con và bố may mắn là chưa bị Thần Rhê làm chết !! Từ giờ trở đi con tồn tại giả không giám nhật ba cái vật kỳ quái hay dị hợm về nhà nữa đâu ! "

Nói là làm, anh tôi chẳng bao giờ mò vào các Buôn Thượng nữa! Sau này khi đã sang Mỹ rồi mà trong những kỳ đi chơi ở các thác hay vùng núi, mọi người đua nhau nhặt các viên đá đẹp, các hòn có hình dáng kỳ lạ giống mặt người về làm kỷ niệm thì anh tôi đứng dưng như không! Ai hỏi tại sao, anh ấy chỉ trả lời là không thích chơi nghịch các hòn đá thôi ! Nhưng tôi biết ngay rằng anh ấy vẫn bị ám ảnh bởi cái mặt nạ ghê gớm ngày xưa đó !!